МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної роботи

Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Інтегрований розвиток наскрізних умінь учнів НУШ
INTEGRATED DEVELOPMENT OF CROSS-CURRICULAR SKILLS OF NUS STUDENTS

рівень вищої освіти другий (магістерський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни *«Інтегрований розвиток наскрізних умінь учнів НУШ»* скерована на підготовку фахівців усіх галузей знань, усіх спеціальностей.

«01» жовтня 2025 р. 17 с.

Розробник: *Якименко Світлана Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти.*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Інтегрований розвиток наскрізних умінь учнів НУШ»* розглянуто на засіданні кафедри початкової освіти
Протокол № 2 від «08» жовтня 2025 р.

Завідувач кафедри *Світлана Якименко*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Інтегрований розвиток наскрізних умінь учнів НУШ»* розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Протокол № 1 від «14» жовтня 2025 р.

Голова *Людмила Хрящевська*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Інтегрований розвиток наскрізних умінь учнів НУШ»* погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу *Андрій Лабарткава*

Робочу програму навчальної дисципліни *«Інтегрований розвиток наскрізних умінь учнів НУШ»* затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 8 від «29» жовтня 2025 р.

Голова НМР НУК *Сергій Слободян*

© НУК, 2025
© Якименко С.І., 2025

ЗМІСТ

Вступ.....4
1. Опис навчальної дисципліни.....6
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....6
3. Передумови для вивчення дисципліни.....6
4. Очікувані результати навчання.....6
5. Програма навчальної дисципліни.....7
6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування.....9
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....9
8. Критерії оцінювання результатів навчання.....11
9. Засоби навчання.....12
10. Рекомендовані джерела інформації.....12

ВСТУП
1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">усі галузі знань</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів –1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 5</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Електронний адрес РПНД на сайті Університету</td><td rowspan="8">усі спеціальності</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання
–</td><td>30 год.</td><td>10 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 150</td><td>30 год.</td><td>10 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4;

Самостійної роботи студента – 6</td><td>0 год.</td><td>0 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Освітній рівень:
другий (магістерський)</td><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год</td><td>130 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання: 0 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю: усна</td></tr>
</table>

Анотація

Навчальна дисципліна **«Інтегрований розвиток наскрізних умінь учнів НУШ»** спрямована на формування у студентів системи знань, умінь і компетентностей, необхідних для реалізації інтегрованого підходу в освітньому процесі початкової школи відповідно до концепції Нової української школи. У процесі вивчення дисципліни здобувачі освіти ознайомлюються з теоретичними основами інтегрованого навчання, психолого-педагогічними закономірностями розвитку особистості дитини, а також сучасними освітніми стратегіями, що забезпечують розвиток критичного, креативного, комунікативного та інформаційного мислення.

Особливу увагу приділено практичним аспектам формування наскрізних умінь через інтеграцію змісту освітніх галузей, застосування компетентнісного підходу, інтерактивних методів навчання, проєктної діяльності та цифрових інструментів у роботі вчителя початкових класів.

Курс також передбачає вивчення механізмів оцінювання результатів навчання, розроблення інтегрованих занять, створення освітнього середовища, сприятливого для всебічного розвитку особистості молодшого школяра, формування його ініціативності, самостійності, уміння співпрацювати та розв’язувати життєві проблеми.

Ключові слова: інтегроване навчання, наскрізні уміння, Нова українська школа, компетентнісний підхід, критичне мислення, креативність, комунікативна компетентність, інформаційна грамотність, проєктна діяльність, інтерактивні методи навчання, цифрові інструменти, оцінювання результатів навчання, освітнє середовище, початкова школа, розвиток особистості.

Abstract

The academic discipline "Integrated Development of Cross-cutting Skills of NUS Students" is aimed at developing students’ knowledge, abilities, and competencies necessary for implementing an integrated approach in the educational process of the New Ukrainian School. The course provides future teachers with theoretical foundations of integrated learning, psychological and pedagogical principles of child development, and modern educational strategies that foster the development of critical, creative, communicative, and informational thinking.

Particular attention is given to the practical aspects of forming cross-cutting skills through integration of educational content, the use of competency-based approaches, interactive teaching methods, project-based learning, and digital tools in primary education.
The course also covers assessment methods for learning outcomes, design of integrated lessons, and the creation of a supportive learning environment that promotes holistic child development, initiative, independence, collaboration, and problem-solving abilities.

Keywords: integrated learning, cross-cutting skills, New Ukrainian School, competency-based approach, critical thinking, creativity, communication competence, information literacy, project-based learning, interactive teaching methods, digital tools, learning assessment, educational environment, primary school, personal development.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу — формування у студентів системного бачення процесу інтегрованого розвитку наскрізних умінь учнів, оволодіння сучасними педагогічними технологіями та методами формування ключових компетентностей відповідно до вимог Державного стандарту початкової та базової освіти.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумов для вивчення дисципліни немає.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни не передбачає формування та розвитку у студентів програмних результатів навчання через належність дисципліни до категорії вибіркових.

Під час опанування матеріалами курсу студенти матимуть можливість оволодіти такими компетенціями:

1. Здатність розуміти сутність і значення наскрізних умінь у системі Нової української школи.
2. Здатність застосовувати інтегрований підхід у навчально-виховному процесі початкової школи.
3. Здатність проєктувати освітні ситуації, спрямовані на розвиток ключових і наскрізних компетентностей учнів.
4. Здатність використовувати сучасні педагогічні технології для розвитку критичного, комунікативного, креативного та соціального мислення молодших школярів.
5. Здатність оцінювати рівень сформованості наскрізних умінь учнів і визначати ефективність інтегрованих методів навчання.

5. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи інтегрованого розвитку наскрізних умінь

Тема 1. Сутність і структура наскрізних умінь у системі НУШ

1. Поняття «наскрізні уміння» та їх роль у формуванні ключових компетентностей.
2. Зв’язок між наскрізними та предметними уміннями.

Література: [1], с. 14–28; [2], с. 35–50.

Тема 2. Методологічні підходи до інтегрованого навчання

1. Інтеграція як принцип і технологія навчання.
2. Види інтеграції: міжпредметна, внутрішньопредметна, діяльнісна.

Література: [3], с. 22–38; [4], с. 45–57.

МОДУЛЬ 2. Психолого-педагогічні умови розвитку наскрізних умінь

Тема 3. Психолого-педагогічні основи розвитку критичного та креативного мислення

1. Роль мислення в освітньому процесі.
2. Методи розвитку критичного та творчого мислення учнів.

Література: [5], с. 40–56; [6], с. 30–45.

Тема 4. Формування комунікативних і соціальних умінь учнів

1. Комунікативна взаємодія як умова навчання.
2. Методи формування співпраці, емпатії та командної роботи.

Література: [7], с. 25–40; [8], с. 33–50.

МОДУЛЬ 3. Технології інтегрованого розвитку наскрізних умінь

Тема 5. Інтерактивні технології як засіб інтеграції наскрізних умінь

1. Інтерактивні форми навчання в НУШ.
2. Ігрові, проєктні та дослідницькі технології розвитку умінь.

Література: [1], с. 70–88; [4], с. 80–94.

Тема 6. Цифрові технології формування інформаційної грамотності

1. ІКТ-компетентність і цифрова культура учнів.
2. Інструменти цифрової освіти та онлайн-ресурси.

Література: [3], с. 90–102; [9], с. 55–70.

МОДУЛЬ 4. Інтегровані підходи в освітньому процесі

Тема 7. Інтегроване навчання у початковій і базовій школі

1. Особливості реалізації інтегрованих курсів у НУШ.
2. Приклади інтегрованих уроків і освітніх модулів.

Література: [2], с. 60–77; [6], с. 85–100.

Тема 8. Міжпредметна взаємодія педагогів у формуванні наскрізних умінь

Спільне планування і міждисциплінарна координація.

Партнерство школи, громади та родини у розвитку компетентностей.

Література: [5], с. 70–90; [7], с. 88–104.

МОДУЛЬ 5. Оцінювання та моніторинг розвитку наскрізних умінь

Тема 9. Критерії та індикатори сформованості наскрізних умінь

1. Система критеріїв оцінювання ключових компетентностей.
2. Методи збору та аналізу даних освітніх результатів.

Література: [4], с. 100–118; [8], с. 95–110.

Тема 10. Моніторинг, рефлексія і педагогічна підтримка учнів

1. Інструменти педагогічного моніторингу.
2. Рефлексивні технології розвитку самооцінки учнів.

Література: [1], с. 90–108; [9], с. 80–94.

Тематичний план навчальної дисципліни
3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
МОДУЛЬ 1.										
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи інтегрованого розвитку наскрізних умінь										
Тема 1. Сутність і структура наскрізних умінь у системі НУШ	14	4	2	–	8	14	2	0	–	12
Тема 2. Методологічні підходи до інтегрованого навчання	16	2	4	–	10	16	0	2	–	14
Разом за змістовим модулем 1	**30**	**6**	**6**	**–**	**18**	**30**	**2**	**2**	**–**	**26**
Змістовий модуль 2. Психолого-педагогічні умови розвитку наскрізних умінь										
Тема 3. Психолого-педагогічні основи розвитку критичного та креативного мислення	14	4	2	–	8	14	2	0	–	12
Тема 4. Формування комунікативних і соціальних умінь учнів	16	2	4	–	10	16	0	2	–	14
Разом за змістовим модулем 2	**30**	**6**	**6**	**–**	**18**	**30**	**2**	**2**	**–**	**26**
Змістовий модуль 3. Технології інтегрованого розвитку наскрізних умінь										
Тема 5. Інтерактивні технології як засіб інтеграції наскрізних умінь	14	4	2	–	8	14	2	0	–	12
Тема 6. Цифрові технології формування інформаційної грамотності	16	2	4	–	10	16	0	2	–	14

Разом за змістовим модулем 3	**30**	**6**	**6**	**–**	**18**	**30**	**2**	**2**	**–**	**26**
Змістовий модуль 4. Інтегровані підходи в освітньому процесі										
Тема 7. Інтегроване навчання у початковій і базовій школі	14	4	2	–	8	14	2	0	–	12
Тема 8. Міжпредметна взаємодія педагогів у формуванні наскрізних умінь	16	2	4	–	10	16	0	2	–	14
Разом за змістовим модулем 4	**30**	**6**	**6**	**–**	**18**	**30**	**2**	**2**	**–**	**26**
Змістовий модуль 5. Оцінювання та моніторинг розвитку наскрізних умінь										
Тема 9. Критерії та індикатори сформованості наскрізних умінь	14	4	2	–	8	14	2	0	–	12
Тема 10. Моніторинг, рефлексія і педагогічна підтримка учнів	16	2	4	–	10	16	0	2	–	14
Разом за змістовим модулем 5	**30**	**6**	**6**	**–**	**18**	**30**	**2**	**2**	**–**	**26**
Разом за курсом	**150**	**30**	**30**	**0**	**90**	**150**	**10**	**10**	**0**	**130**

Теми семінарських занять

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма	Заочна форма
Модуль 1.		
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи інтегрованого розвитку наскрізних умінь		
Тема 1. Сутність і структура наскрізних умінь у системі НУШ	2	0
Тема 2. Методологічні підходи до інтегрованого навчання	4	2
Разом за змістовим модулем 1	6	2
Змістовий модуль 2. Психолого-педагогічні умови розвитку наскрізних умінь		
Тема 3. Психолого-педагогічні основи розвитку критичного та креативного мислення	2	0
Тема 4. Формування комунікативних і соціальних умінь учнів	4	2
Разом за змістовим модулем 2	6	2
Змістовий модуль 3. Технології інтегрованого розвитку наскрізних умінь		
Тема 5. Інтерактивні технології як засіб інтеграції наскрізних умінь	4	0
Тема 6. Цифрові технології формування інформаційної грамотності	2	0
Разом за змістовим модулем 3	6	2
Змістовий модуль 4. Інтегровані підходи в освітньому процесі		
Тема 7. Інтегроване навчання у початковій і базовій школі	2	2
Тема 8. Міжпредметна взаємодія педагогів у формуванні наскрізних умінь	4	0
Разом за змістовим модулем 4	6	2
Змістовий модуль 5. Оцінювання та моніторинг розвитку наскрізних умінь		
Тема 9. Критерії та індикатори сформованості наскрізних умінь	2	2
Тема 10. Моніторинг, рефлексія і педагогічна підтримка учнів	4	0
Разом за змістовим модулем 5	6	2
Разом за курсом	30	10

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до семінарських занять – ***2-4 год. / 1 заняття***;
- написання рефератів – ***15 год. / 1 роботу;***
- підготовка до контрольних заходів – ***15 год. / 1 захід***
- підготовка завдань самостійної роботи - ***3–5 год. / 1 робота.***

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	15	20
2	Підготовка до практичних занять	30	40
3	Підготовка до контрольних заходів	20	30
4.	Виконання завдань самостійної роботи (реферати, презентації, план-конспект уроку)	25	40
	Разом	**90**	**130**

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

1) на лекційних заняттях:
   – лекція;
   – пояснення;
   – дискусія;
   – диспут;
   – ілюстрування;
   – демонстрація;
   – відеометод;
   – майстер-клас
2) на семінарських заняттях:
   – практична робота;
   – фронтальне опитування;
   – частково-пошуковий метод;
   – спостереження.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді;
- проєктні (самостійні) роботи;
- контрольна робота;
- реферати.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проектні (самостійні роботи), реферат, контрольна робота (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

7. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Відповіді на семінарах	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв’язки, містить

	аргументовані висновки.
1,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
0,5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
0	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована. Студент не дає відповіді
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: семестр: 30 балів для денної форми: – 15 семінарських занять по 2 бали; 25 балів для заочної форми – 5 семінарських занять по 5 балів.	

Форма контролю	**Максимальна кількість балів**	
	Денна форма	**Заочна форма**
Практичні заняття	15х2 бал = 30 балів	5х5 балів = 25 балів
Самостійна робота	14х2 бал = 28 балів	14х2 бал = 28 балів
Контрольна (письмова) робота	1х20 балів= 20 балів	1х20 балів= 25 балів
Підготовка до заліку	1х22 балів=22 балів	1х22 балів=22 балів
Всього	**100**	**100**

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т1	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	5
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	4		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
ЗМ 2	Т3	Відповідь на семінарському занятті	4		
		Самостійна робота	4	Самостійна робота	2
	Т4	Відповідь на семінарському занятті	2		
		Самостійна робота	4	Самостійна робота	2
ЗМ 3	Т5	Відповідь на семінарському занятті	4		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т6	Відповідь на семінарському занятті	4		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
ЗМ 4	Т7	Відповідь на семінарському занятті	4		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2

	Т8	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	5
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
ЗМ 5	Т9	Відповідь на семінарському занятті	4		
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
	Т10	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	5
		Самостійна робота	2	Самостійна робота	2
Контрольна робота			20	Контрольна робота	25
Підсумковий контроль		Залік	20	Залік	40
Сума			100		100

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять послужать передусім мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (навчальні кінофільми, а також інтерв'ю, виступи тощо як фактографічний матеріал).

На практичних заняттях прислужиться бібліотечних фонд Університету та електронні репозитарії світу.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Ващенко, Л. С. *Професійна компетентність учителя Нової української школи* : навч. посіб. — Київ : Освіта, 2020. — 228 с.
2. Гаврилюк, А. М. *Методика формування критичного та креативного мислення учнів* : навч. посіб. — Харків : Основа, 2021. — 210 с.
3. Іванова, І. Б. *Інтегровані уроки як засіб розвитку ключових компетентностей учнів* : навч. посіб. — Тернопіль : ТНПУ, 2021. — 200 с.
4. Крамаренко, С. Г. *Інтегроване навчання в початковій школі: STEM та компетентнісний підхід* : навч. посіб. — Київ : Академія, 2022. — 220 с.
5. Яременко, Н. М. *Інтерактивні методи формування ключових компетентностей молодших школярів* : навч. посіб. — Харків : Основа, 2022. — 198 с.

Додаткова література:

1. Сисоєва, С. О. *Інноваційні технології навчання у контексті компетентнісного підходу* : навч. посіб. — Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. — 304 с.
2. Локшина, О. І. *Європейський вимір якості освіти та формування компетентностей учнів* : навч. посіб. — Київ : КНЕУ, 2019. — 248 с.
3. Гриньова, М. В. *Інтеграція навчального змісту в НУШ: теоретико-методичні засади* : монографія. — Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2021. — 230 с.

Інформаційні ресурси:

1. https://dnpb.gov.ua — Державна науково-педагогічна бібліотека України.
2. https://lib.iitta.gov.ua — Електронна бібліотека НАПН України.
3. https://eric.ed.gov — Education Resources Information Center (ERIC).
4. https://scholar.google.com — Google Scholar.
5. https://researchgate.net — ResearchGate.